

1987, 11. ledna – Sdělení VONS č. 601 „Akce Státní bezpečnosti k 10. výročí Charty 77“ o policejní akci s cílem zabránit vydání nových dokumentů Charty 77 a uspořádání tiskové konference se zahraničními novináři.

Již v posledních dnech loňského roku byl při návratu z pobytu v jižních Čechách zadržen Václav Havel a byly mu odňaty různé písemnosti. V posledních prosincových dnech byli vyslýcháni někteří úřadující i nastupující mluvčí Charty 77, přičemž byli varováni, že v případě zveřejnění výročních dokumentů bude proti nim zahájeno trestní stíhání. Ve dnech 5.–7. 1. 1987 pak Státní bezpečnost provedla rozsáhlou akci, jejímž cílem zřejmě bylo zabránit vydání nových dokumentů Charty 77 a uspořádání tiskové konference se zahraničními novináři. Dokumenty bez problémů vyšly a dostalo se jim značné publicity v zahraničí,¹ tisková konference se nakonec – po uzavření restaurace, kde pro ni byl pronajat salónek – uskutečnila v bytě mluvčího Charty 77 Martina Palouše za účasti sedmi zahraničních novinářů.

Akcí StB bylo přímo postiženo minimálně šestnáct signatářů Charty 77, Václav Benda, Jiří Dienstbier, Jiří Hájek, Václav Havel, Ladislav Lis, Václav Malý, Jan Štern, Petr Uhl a Josef Vohryzek byli po celé tři dny střeženi ve svých bytech, navíc byli většinou podrobeni dlouhým výslechům (L. Lis byl vyslýchán devět hodin, V. Malý dvakrát po šesti hodinách). Vyslýcháni byli též Rudolf Battěk, Oldřich Hromádka, Anna Marvanová, Pavla Paloušová a Anna Šabatová. Po Janu Litomiském a Libuši Šilhánové, nastupujících mluvčích Charty 77, kteří se 5. 1. ráno prozíravě nenacházeli ve svých bytech, StB po celou dobu usilovně pátrala.

Při celé akci došlo k několika kuriozitám. Přes masivní obklíčení příslušníky StB se v průběhu tiskové konference neznámým pachatelům podařilo poškodit elektrický rozvod v domě Martina Palouše, takže konference musela končit při svíčkách. Václav Benda byl předveden spolu se svou dvouapůlletou dcerou Markétou,

se jmenovanou se zacházelo krajně korektně, směla se na oddělení VB vyčurát a zhruba po hodině byla odvezena domů. Po dobu jeho zadržení se šest až osm příslušníků StB domáhalo vstupu do bytu a pokoušelo se vyslýchat jeho další nezletilé děti.

Došlo však také k několika výraznějším porušením zákona, která vykazují skutkovou podstatu trestných činů, spáchaných příslušníky StB. Václav Malý, který byl vůbec podroben nejružnějším šikanám, byl při výslechu zastrašován ukazováním střelné zbraně a neurčitými hrozbami jejího možného použití. Ladislav Lis byl zcela nezákonně přinucen opustit Prahu. Většina ostrah se dopouštěla zjevného omezování osobní svobody, když strážným signatářům bránila v opuštění jejich bytů; Pavle Paloušové byl dokonce opakovaně znemožněn návrat do vlastního bytu.

Celá akce StB odporovala platným čs. zákonům i mezinárodním závazkům čs. státu a poškozovala zájmy evropského uvolnění. Navíc byla dokonale pošetilá: vydatně totiž přispěla k široké publicitě dokumentu Charty 77, jehož vydání se policejní orgány pokoušely zmařit.²

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 1, s. 25.

POZNÁMKY

- ¹ Jedná se o dokumenty vydané u příležitosti 10. výročí vzniku Charty 77, především o prohlášení „Slovo ke spoluobčanům“ obsahující výzvu československé veřejnosti k důslednému občanskému postoji v každodenním životě (dokument Charty 77 č. 2/87) a o dokument vydaný formou dopisu, který zhodnocuje její dosavadní činnost, stanovisko k dalšímu působení a výzvu k diskusi o metodách její práce (dokument Charty 77 č. 3/87). CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 2, Praha 2007, s. 823–836.
- ² K akcím represivního aparátu proti signatářům Charty 77 v souvislosti s prohlášením „Slovo ke spoluobčanům“ viz též sdělení VONS č. 696, dokument č. 699.